

Урimesь, гитаїте, І гужоту наураїтесь, І свого не цураїтесь. / Т. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 41-42 (769-770)
Листопад
2015 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

На навчання – з комфортом

35 новеньких автобусів направлять до кожного району області, – повідомив заступник голови обласної державної адміністрації **Гліб Пригунов**: «Шкільні автобуси отримають 22 райони Дніпропетровщини. Це завдання очільника області Валентина Резніченка. Додаткові автобуси матимуть ті громади, що долучилися до процесу децентралізації», – сказав він.

Усі автобуси з підвищеною безпекою та комфортом: мають сучасну паливну систему, що зменшує шкідливі викиди у повітря, обмежувачі швидкості, автономне опалення, додаткові люки. Сидіння спеціально розроблені під школярів. Є кошики для речей. У салоні встановлені тривожні кнопки та гучний зв'язок.

Для придбання автобусів з обласного бюджету виділено понад 4 млн гривень, ще 41,5 млн гривень надійшло з Державного фонду регіонального розвитку.

«Директори шкіл оглянули машини. Незабаром ми укладемо договори на поставку. Для цього все готово, тендер проведений. Обрано найкращий варіант. Усі автобуси – 2015 року випуску. 35 новеньких авто стануть до роботи вже до 10 листопада», – зазначив директор департаменту освіти і науки ОДА **Олексій Полторацький**.

Шкільними автобусами в області користуються понад 17 тисяч дітей.

Відкриття садочка – радість для дітей і вихователів

ДНЗ «Калинка» у селі Чаплине Васильківського району вперше за останні чотири роки відкриває свої двері.

«2011 року садочок закрили на реконструкцію. Малех перевели до місцевої школи. Там для них виділили декілька кабінетів. Місця небагато, та й умови не з кращих. Радію, що тепер наші діти виховуватимуться у теплому садочку з новими меблями та іграшками», – розповідає голова батьківського комітету садочка **Марина Дем'яненко**.

Голова Васильківської райдержадміністрації **Сергій Літвінов** зазначив, що довгоочікуваній події сприяв очільник області Валентин Резніченко: «Я звернувся до Валентина Михайловича, розповів про проблему. Він поставився з розумінням. Були залучені усі служби та департаменти. На ремонт садочка з обласного та районного бюджету виділено понад 3 млн гривень».

За літо відремонтували старе приміщення, добудували нову будівлю. Замінили всі труби, вікна та двері, полагодили дах, пофарбували стіни, зробили нову підлогу, придбали меблі, іграшки, посуд.

Тепер у садочку три групи – на 60 дітей від 3 до 6 років. Завдяки цьому садочок зможе прийняти на 20 малят більше, ніж до реконструкції.

День української писемності та мови

Це загальнодержавне свято встановлено 9 листопада 1997 року, коли Президент України Леонід Кучма на підтримку ініціативи громадських організацій та з урахуванням важливої ролі української мови в консолідації українського суспільства видав Указ № 1241/97 «Про День української писемності та мови», де зазначено: «Установити в Україні День української писемності та мови, який відзначати щорічно 9 листопада в день вшанування пам'яті Преподобного Нестора-Літописця».

Цього дня за традицією покладають квіти до пам'ятника Несторові-Літописцю; відзначають найкращих популяризаторів українського слова; заохочують видавництва, що випускають літературу українською мовою; стартує Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яценка.

На Українському радіо цього року відбувся ювілейний (акція започаткована 2000 р.) 15 радіодиктант національної єдності.

До акції могли долучитися всі охочі мешканці країни та українська діаспора з різних куточків світу, щоб з'ясувати, чи добре вони знають українську мову та продемонструвати єдність з усіма, хто любить і шанує українське слово.

Спеціально підготований текст «Радіодиктанту національної єдності – 15 років» читав відомий лінгвіст та радіоведучий **Олександр Авраменко**.

Вперше диктант одночасно транслювали Українське радіо та телеканал «UA.Перший». Також вперше текст дублювався мовою жестів, завдяки чому до диктанту могли долучитися люди з вадами слуху.

«Дніпро розмовляє українською!»

У Дніпропетровську на Європейській площі відбувся флеш-моб, присвячений Дню української писемності та мови.

Громадські активісти, молодь зібрались на площі, тримаючи у руках плакати на захист державної мови.

Вони також запрошували перехожих взяти участь у міні-конкурсі на знання українських фразеологізмів: тим, хто відповідав правильно, вручали синьо-жовті прапорці та власноруч зроблені обереги – синьо-жовті браслетки.

За словами організаторів акції, для «вуличного опитування» вони підібрали понад тридцять сталих виразів української мови, серед яких були як прості, загальнозжиті, на кшталт «отримати на горіхи», так і менш поширені, як-то «мазати п'яти салом» (підлещуватись), «продавати зуби» (сміятись) тощо.

Як зазначив один із ініціаторів акції **Віктор Романенко**, цей флеш-моб був спрямований не так на виявлення знавців української мови, як на стимулювання мешканців переважно російськомовного міста говорити українською, вивчати її.

До Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності активно долучилися працівники та слухачі курсів Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та всі охочі.

ДОПНО

Іванівська СЗШ
Петриківського району

Стипендії Президента України

Відповідно до указу Президента України Петра Порошенка переможцем V Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка: **Дар'ї Алмаз**, учениці комунального загальноосвітнього навчального закладу «Гімназія № 15» Нікополя та **Дар'ї Пироговій**, студентці обласного комунального вищого навчального закладу «Дніпропетровська консерваторія ім. М. Глінки» призначені стипендії Президента України терміном на один календарний рік.

Обласні стипендіати

Вони добре навчаються, займаються спортом, організовують концерти та благодійні ярмарки. Про таких кажуть – «душа навчального закладу».

Протягом жовтня-грудня 40 учнів профтехучилищ додатково матимуть по 850 гривень, 61 студент технікумів і коледжів – по 1050 гривень, а 68 студентів вишів – по 1250 гривень.

Обласні стипендії призначаються двічі на рік – після літньої та зимової сесії. Оцінки враховуються, але відмінником бути не обов'язково.

«Серед володарів такої відзнаки чимало студентів з активною громадською позицією. Хлопці та дівчата допомагають бійцям АТО, переселенцям, хворим дітям і стареньким. Організують благодійні заходи, концерти, пропонують нові підходи у навчанні, роблять студентське життя різноманітним», – наголосила радник голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації **Ольга Горб**.

Громадське обговорення

На офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua) у рубриці «Громадське обговорення» розміщено проект наказу МОН України

«Про затвердження Положення про конкурсний відбір проектів підручників для учнів загальноосвітніх навчальних закладів»

Положення визначає принципи та процедуру проведення конкурсного відбору проектів підручників з навчальних предметів інваріантної складової Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою, а також мовами національних меншин (крім перекладних) і загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням навчальних предметів.

Термін приймання пропозицій і зауважень – 1 місяць від дня оприлюднення проекту акта та аналізу його регуляторного впливу.

Пропозиції та зауваження просимо надавати в письмовій формі:

поштою за адресою – 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36; електронною поштою за адресами – olena.dubovik@gmail.com, n_beskova@mon.gov.ua.

Канікули в закладах освіти

Цьогоріч школи можуть самостійно визначати: скільки днів триватимуть канікули та коли вони розпочнуться. Єдина вимога Міністерства освіти і науки України – діти мають виконати навчальну програму та протягом навчального року відпочити не менше 30 днів.

26 жовтня тижневі канікули розпочалися в 11 містах і 11 районах Дніпропетровщини. Деякі школи вирішили піти на двотижневі осінні канікули. 14 днів відпочивали школярі Жовтих Вод, Васильківського, Верхньодніпровського, Межівського, Петриківського, Покровського, П'ятихатського та Синельниківського районів.

Самостійність, яку отримали школи, сприяє оптимізації навчального процесу. По-перше, учні повністю закінчили вивчення окремих тем з предметів, а не розривали їх, як раніше, канікулами. По-друге, відпочинок школярів узгодили з опалювальним сезоном, щоб максимально заощадити енергоресурси.

Першими, 19 жовтня канікули почалися для школярів Жовтих Вод та Верхньодніпровського району. Найпізніше – 16 листопада – для учнів Нікопольського району.

Валентина СЕРЕДНЯ,
начальник управління
середньої освіти
ДОН ОДА

Новий Дніпропетровщині Новий стандарт освіти СВІТИ

ПРОЕКТ НОВОГО ЗАКОНУ «ПРО ОСВІТУ»

11 листопада під час засідання Кабінету Міністрів України міністр освіти і науки Сергій Квіт представив проект закону «Про освіту». Міністр розповів про основні засади законопроекту, зокрема про структуру освіти, децентралізацію управління освітою, упровадження державного приватного і державного громадського партнерства, освіту протягом життя.

Міністр звернув увагу членів Кабміну на основні принципи освітньої політики, закладені у законопроекті «Про освіту»: об'єднаність дослідженнями та даними, забезпечення рівного доступу та рівної якості освіти, прозорість і публічність ухвалення рішень, автономія закладів освіти, освіта протягом життя, інтеграція до міжнародного освітнього середовища.

«Забезпечення рівного доступу до якісної освіти – це позиція, від якої ми ніколи не будемо відходити. Всі українці повинні мати рівний доступ до якісної освіти», – наголосив Сергій Квіт.

Законопроект «Про освіту» передбачає розподіл відповідальності в галузі управління осві-

тою. Зокрема, Міністерство освіти і науки відповідатиме за освітню політику, а місцеві органи виконавчої влади, які є засновниками певної категорії навчальних закладів, матимуть свою сферу відповідальності.

До структури освіти додано позашкільну освіту, а також освіту для дорослих. «Сучасна людина навчається протягом життя, тому ніякої освіти, ніякого диплому ніколи не буде достатньо», – додав Сергій Квіт. Також проект закону передбачає можливість для батьків вирішувати, коли їхні діти підуть до школи – або в 6 років, або в 7 років.

Реформа освіти потребує принципово нової підготовки вчителів. Тому планується проведення сертифікації педагогічних працівників. «Зарплата викладача безпосередньо залежатиме від рівня його кваліфікації», – наголосив Сергій Квіт.

Законопроект «Про освіту» містить поняття принципів нових структур, яких раніше в Україні ніколи не було. Йдеться про Національ-

не агентство із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО). Цей орган незалежний від Міністерства освіти і науки, його склад формується із представників університетів, роботодавців і студентів.

Один із важливих принципів нової освіти – це інтеграція до міжнародного освітнього середовища. «Ми маємо порівнювати себе на міжнародній арені з кращими зразками, а не порівнювали лише одне з одним. Немає в сучасному світі суто внутрішніх ринків. Є тільки одна велика глобальна arena», – пояснив Сергій Квіт.

Міністр зазначив, що проект базового закону «Про освіту», на який очікують освітяни, пройшов громадські обговорення у різних форматах, зокрема й у регіонах України.

13-14 жовтня на базі Дніпропетровських навчально-реабілітаційних центрів «Шанс» та «Колосок» відбулася

Міжнародна науково-практична конференція

«Професійно-трудове навчання осіб з інтелектуальними порушеннями як засіб їх соціалізації»

Захід організували Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Інститут корекційної педагогіки та психології НПУ ім. М.П. Драгоманова за підтримки Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти МОН України та Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

У заході взяли участь директор Інституту корекційної педагогіки та психології, дійсний член Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор В.М. Синьов, директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації О.В. Полторацький, науковці Дніпропетровська, Києва, Кам'янець-Подільського, Харкова, майже 100 освітян з України та зарубіжжя, представники громадських організацій.

Директори, методисти та вчителі-дефектологи комунальних закладів освіти, директори професійно-технічних закладів обмінялися досвідом, висвітлили актуальні загальні проблеми в роботі профільних закладів і моделюванні соціально-трудової компетентності осіб з інтелектуальними порушеннями, дидактичні функції професійно-трудового навчання, виховання соціальних мотивів трудової діяльності учнів, особливості психологічного супроводу професійної реабілітації тощо та окреслили певне коло дій з вирішення цього питання.

Провідні корекційні заклади освіти представили різні моделі, шляхи та засоби соціалізації дітей.

Місце проведення конференції обрано не випадково. Із 2013 року ДНРЦ «Шанс» і ДНРЦ «Колосок», на базі яких проводиться дослідно-експериментальна робота на тему «Науково-методичні засади соціальної адаптації дітей з особливими освітніми потребами в умовах навчально-реабілітаційного центру», отримали статус експериментального навчального закладу всеукраїнського рівня.

Тема конференції узгоджується з дослідно-експериментальною роботою закладів і педагогічною темою Дніпропетровщини: «Освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства».

У рамках конференції відбувся «круглий стіл», на якому директор Дніпропетровського вищого професійного училища та директор навчально-реабілітаційного центру поділилися з колегами досвідом інтеграції педагогічної діяльності цих двох колективів.

Окрасою конференції стала виставка естетичної та технічної творчості учнів навчальних закладів – учасників зібрання, де була представлена і діяльність гуртків технічної

творчості учнів Дніпропетровського вищого професійного училища.

Дводенна конференція закінчилась концертом, який підготували педагогічний та учнівський колективи центру «Шанс», що вкотре засвідчив – в Дніпропетровській області педагогічна родина спроможна створити всі умови для соціалізації дітей з особливими потребами.

Весь світ – в очах твоїх

Малечу з дитячих будинків навчають корисним вправам для очей

Щороку в Україні майже тисяча дітей стають інвалідами зору.

В області таких дітей 649. Причиною інвалідності є спадковість і хвороби, що виникають внаслідок недбалого ставлення до здоров'я.

У 50% захворювання очей можна уникнути. Нічого складного – лише профілактика!

7-9 жовтня офтальмологи з Дніпропетровська, Павлограда, Новомосковська, Дніпродзержинська та Кривого Рогу приїхали до дитячих будинків, інтернатів і соціальних центрів з цілим арсеналом – вони привезли медичне обладнання, дошки для перевірки зору. Медики перевіряли зір, призначали лікування, підбирали окуляри, показували хлопчикам і дівчаткам корисні вправи для очей.

Освітняни Дніпропетровщини з 2014 року є учасниками польсько-українського проекту «Уроки з підприємницьким тлом». Навчання вчителів відбувається в рамках втілення проекту «Шкільна академія підприємництва 3», що співфінан-

ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Використання інноваційних технологій на уроках неекономічного профілю

сується завдяки Програмі польської допомоги з розвитку Міністерства закордонних справ Республіки Польща у 2015 році.

28 жовтня відбувся навчальний тренінг для керівників методичних об'єднань вчителів образотворчого мистецтва, художньої культури, трудового навчання та технологій Дніпропетровська. Спільний захід проводили Олена Яшина – тренер проекту з Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Ірина Бойко – тренер проекту з науково-методичного центру управління освіти та науки Дніпропетровської міської ради.

Головним завданням проекту є підтримка сталого суспільно-економічного розвитку країни завдяки здійсненню заходів, що мають підвищити рівень освіти і професійної кваліфікації шляхом упровадження елементів підприємницької освіти

у школі; і на уроках економіки, і як складової інших шкільних предметів. Необхідною умовою досягнення успіху є опанування такими компетентностями, як ініціативність і підприємливість.

Учасники тренінгу ознайомилися з основними етапами проекту, з'ясували сутність понять «підприємництво», «підприємливість» та «підприємницька компетентність»; на практиці використовували активні методи навчання, обговорювали їхній зміст і класифікації, визначення мети та очікуваних результатів; аналізували уроки образотворчого мис-

тецтва та трудового навчання з навчального посібника «Уроки з підприємницьким тлом», моделювали власні фрагменти уроків.

Вчителі навчалися писати конспекти і впроваджувати уроки з підприємницьким тлом у загальноосвітніх навчальних закладах.

Олена ЯШИНА, методист кафедри освітнього менеджменту

Творчості, як і будь-якої діяльності, можна вчитися.

Генріх Альгшуллер
Відійди на три кроки, але не наступи на тень учителя.

Давньояпонська мудрість

Кафедра природничої освіти ДОППО 28 жовтня провела обласний науково-методичний семінар-практикум творчо працюючих вчителів хімії на тему: «**Формування та розвиток інноваційного потенціалу особистості в умовах втілення принципів сталого розвитку**» (за підсумками всеукраїнського конкурсу «Вчитель року – 2015» у номінації «Хімія»).

Січачами розумного, доброго, вічного називають педагогів. Від них іде все найкраще, що є в людині. У кожного досвідченого фахівця, майстра своєї справи колись був наставник – учитель, і саме він допомагав їм відкривати таємниці основ наук, пізнавати соціальний лад суспільства, підготував до життя.

Учитель на сучасному етапі розвитку суспільства – це людина, яка творить учня. Учня, який знає етичні закони розвитку суспільства, керується демократичними принципами, вміє підпорядкувати себе справі, бачить свої помилки і прагне їх виправити, хоче багато знати, вміти і бути улюбленцем людей. Щоб відповідати вимогам часу, потрібно прагнути бути вчителем сучасного суспільства. Скільки для цього вчитель має знати! Скільки він повинен прочитати і скільки разів виношувати свої думки на самоті. Скільки разів він має помилитися, знайти і виправити свої помилки! Скільки він повинен уміти!

Бути гарним учителем – це дар, такий як і дар бути гарною людиною. Але цей дар потрібно розвивати. Гарні педагогічні знання – лише основа майбутнього педагогічного досвіду. З перших днів роботи у школі перед кожним учителем постає **завдання:**

постійно (шляхом самоосвіти) звертатися до джерел класичної педагогічної думки;

вивчати та використовувати нові досягнення педагогічної думки і передового педагогічного досвіду, щоб удосконалювати свою навчально-виховну діяльність.

Наголосимо, потрібне не формальне заучування чужих думок, методик, а творче, розумне застосування кращого педагогічного досвіду.

Гарний учитель має знати психолого-педагогічні особливості учнів, стиль їхнього мислення, їхні

інтереси і знання, що вони набувають поза школою.

Сучасний учитель – це людина, яка розуміє геополітичні проблеми, має уявлення про розвиток суспільства, опанувала

професійно-педагогічними навичками та вміннями для формування знань зі свого предмета. Творчі надбання кращих учителів нашої області мають належати всім освітянам, а через них – усій Україні.

В обласному науково-методичному семінарі-практикумі взяли участь:

переможець обласного етапу конкурсу «Вчитель року – 2015» у номінації «Хімія», **учасниця** третього (заключного) туру Всеукраїнського конкурсу у Миколаєві **Ольга Володимирівна Рогожнікова**, вчитель хімії та біології СЗШ № 69 Дніпропетровська. Вона розповіла про свій досвід роботи на тему: «Використання інформаційно-комунікаційних технологій при вивченні хімії та біології як засіб досягнення позитивного ставлення до навчання та покращення якості знань»;

призери обласного етапу конкурсу – **Наталія Олегівна Бондаренко**, вчитель хімії та біології Криворізького Центрально-міського ліцею (тема її виступу: «Інформаційно-комунікаційні

Дар бути вчителем!

технології як чинник створення сучасного освітнього середовища на уроках хімії) та **Ліна Юрївна Марченко** учитель Павлоградської СЗШ № 5 («Формування особистісних і предметних компетенцій учнів через посилення практично-соціальної спрямованості уроків хімії»).

Про свою роботу розповіли і члени журі обласного конкурсу:

Людмила Михайлівна Зламанюк, завідувач кафедри природничої освіти ДОППО, кандидат педагогічних наук, доцент; **Ірина**

Анатоліївна Куриленко, завідувач методичного кабінету відділу освіти Жовтневої районної у Дніпропетровську ради; а також вчителі хімії: **Наталія Іванівна Шумська**, заступник директора СЗШ № 31 і **Белла Олександрівна Гуревич**, спеціалізована школа № 71 художньо-архітектурного напрямку, Дніпропетровськ; **Мая Володимирівна Балаклесць**, заступник директора з навчально-виховної роботи НВК «Загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад» № 13, Дніпродзержинськ; **Тетяна Михайлівна Шеремет**, Заслужений учитель України, Олександр-

ривська СЗШ Дніпропетровського району.

В рамках обласного науково-методичного семінару-практикуму відбулася відкрита дискусія.

Людмила ЗЛАМАНЮК, завідувач кафедри природничої освіти

Вітасмо Ольгу Володимирівну РОГОЖНІКОВУ

з досягненням високого п'ятого результату у III (заключному) турі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2015» у номінації «Хімія»!

Педагоги Дніпропетровської області пишуться Вами!

• У Національному гірничому університеті бібліотека підготувала книжкову виставку «Словники – музеї слів», а в Центрі культури української мови імені Олеса Гончара було організоване неповторне мовно-мистецьке свято «Ваша Величність, Мово!».

Студенти разом із викладачами та співробітниками НГУ за сприяння творчого колективу Центру культури української мови долучилися до радіодиктанту. Вони кажуть, що матеріал був залеким, але цікавим та інформативним.

Пані Ірина Цюп'як – викладач із багаторічним стажем. Розповідає, змушувати студентів вивчати те, що їм не цікаво – справа марна. Процес ідеального заохочення до навчання вона називає лагідною українізацією.

Свої роботи більшість студентів передали на перевірку викладачам. А деякі вирішили відіслати тексти на Українське радіо.

У конкурсі дитячих малюнків, присвячених Дню української писемності, поряд зі студентськими роботами були малюнки дітей викладачів університету. Наймолодша учасниця – п'ятирічна Софія Єгорова.

• Фахівці Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей з відділу обслуговування читачів – учнів 5-9-х класів завітали в гості до учнів та викладачів СЗШ № 79, № 47, № 23, № 91 обласного центру з цікавою презентацією про єдність мови і народу.

• У Дніпропетровському театрално-художньому коледжі відбулися: тематична виставка стінгазет, конкурс знавців української мови ім. Петра Яцика, мовно-літературний конкурс української молоді ім. Т.Г. Шевченка.

НОВЕ В ПРОГРАМАХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Корективи до державних програм з української мови і літератури для учнів 5-11-х класів середніх загальноосвітніх навчальних закладів, викладені у додатку до листа Міністерства освіти і науки України від 26.06. 2015 р. № 1/9-305 «Особливості вивчення базових дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах у 2015-2016 навчальному році», викликали чимало дискусій серед учителів української мови і літератури, у міських (районних), шкільних методичних об'єднаннях. На наш погляд, їх можна пояснити скороченням тем, важливих для знань, практичних умінь і навичок учнів.

Схвально ставимося до того, що за програмою з української мови семикласники тепер уважніше вивчатимуть літературні норми української мови, а от чи буде при цьому повно формуватися їхній світогляд, можна замислитися, адже у вступі до державної програми тепер немає теми «Мова – скарбниця духовності народу».

На уроках мови поза увагою молодого покоління шкільного віку залишаються важливі для на-

вчання знання, як вільно, комунікативно правильно користуватися виражальними засобами мови, стилями, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності, що раніше вивчалися за темами: «Спілкування як важливий складник культури людини», «Належність тексту до певного стилю: розмовного, наукового, художнього, публіцистичного, офіційно-ділового» (загальне ознайомлення), «Діалог за поданим початком», «Текст (риторичний аспект)», а також за певними темами написання ділових паперів.

МОН України суттєві зміни внесло й до програм з української літератури. Вони, зокрема, пов'язані з тим, що у 2015-2016 навчальному році учні не вивчатимуть окремі, важливі для прочитання й обговорення твори Г. Сковороди, Т. Шевченка, П. Куліша, Лесі Українки, М. Рильського, В. Самійленка, Б. Олійника, Д. Луценка, інших українських письменників.

Згідно зі змінами у поточному навчальному році на уроках української літератури учні не будуть вивчати літературознавчі

поняття «пригодницька повість» (5 клас); «пафос твору», «романтичний пейзаж», «прийоми контрасту», «засоби гумористичного зображення» (поглиблено), «диптих», «повість-казка» (7 клас); «силабо-тонічне віршування», «трискладові віршові розміри», «асоціативні образи», «літературний характер», «психологізм» (8 клас); «повість-хроніка» (9 клас).

Оскільки навчальний рік уже розпочався, обговорення доцільності (недоцільності) таких змін у програмах української мови і літератури, напевне, недоречні, та й урахувати зауваження учителів України нереально. Виконання ж програм є обов'язковим для всіх.

Позитивно маємо сприйняти рекомендації МОН України щодо звільнення програм від жорсткого поурочного поділу, що не порушує тематичну логіку викладу матеріалу, який вивчатимуть учні.

Виконання оновленого змісту програм з української мови і літератури спонукатиме учителів знаходити можливість за рахунок резервних годин виконувати програми, не перериваючи логічний зв'язок між темами й розділами, вибирати мотиви навчання, пов'язані не так з використанням інноваційних педагогічних технологій, як – з усвідомленням, що сформовані нові професійні мотиви позитивно вплинуть на розвиток інших якостей особистості вчителя. Це – потреба часу. Саме їй підпорядкована курсова перепідготовка вчителів української мови і літератури при комунальному вищому навчальному закладі «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Наша відповідальність перед суспільством за навчання шкільної молоді надто велика, адже ми «...творимо людину майбутньої славної України за своїм образом і подобою, а тому кожному необхідна велика праця над собою». Ця думка, сформульована відомим вітчизняним лінгводидактом Леонідом Скуратівським, завжди є актуальною для нас.

Лідія ПІСКОРСЬКА, методист НМЛ гуманітарних дисциплін кафедри гуманітарної освіти ДОШПО

16-18 вересня у Києві Міністерство освіти і науки України, Національний центр «Мала академія наук України» спільно з Національним музеєм Тараса Шевченка провели фінальний етап II Всеукраїнської мистецької акції

«Мій Шевченко»

Учасники заходу побували на екскурсії виставковими залами з картинами, рукописами й особистими речами Шевченка. Тут, у музеї видатного поета відбулося урочисте відкриття і нагородження переможців цієї мистецької акції.

Учасників конкурсу привітали генеральний директор Національного музею Тараса Шевченка Дмитро Стус, заступник директора благодійної організації Президентський фонд Леоніда Кучми «Україна» Тетяна Мельник і директор Національного центру «Мала академія наук України» Оксен Лісовий.

Фіналісти мистецької акції мали змогу взяти участь у кількох майстер-класах. Після занять з художньої декламації відбувся відеозапис читання віршів Шевченка на студії запису для створення роликів. Молоді художники і фотографи побували на лекції з історії та технології виготовлення книжки і презентували зроблені щоденники. Школярі опанували мистецтво виготовлення палітурки, зшивки книжкових блоків і композиційного оформлення книги.

Найкращі роботи молодих митців будуть експонуватися у

Яскраве багаття творчості

Національному музею Тараса Шевченка.

Дніпропетровщину на конкурсі представляла **Крістіна Бережна**, учениця 9 класу Криворізької Тернівської гімназії (педагогічний керівник Віта Анатоліївна Прачова, вчитель української мови та літератури гімназії). Дев'ятикласниця отримала Головну премію в номінації «Книга» за ілюстрації до поеми Тараса Шевченка «Катерина».

Ми пишаємось, що на Дніпропетровщині є талановиті молоді митці та педагоги, які вчасно можуть побачити іскорку справжнього таланту і розпалити з неї яскраве багаття творчості.

Дніпропетровське відділення Малої академії наук України у травні 2015 року підбило підсумки I етапу Всеукраїнського літературного конкурсу

«Розкрилля душі»

У цьому конкурсі, присвяченому 85-річчю видатної української поетеси Ліни Костенко, взяли участь 71 учень з найвіддаленіших куточків області. Всі вони нагороджені відповідно до набраних балів дипломами I, II, III ступенів і дипломами за участь.

20 переможців (4 – у номінації «Дослідницька робота» і 16 – у

номінації «Літературна творчість») отримали подарунки – книгу та аудіодиск «Річка Геракліта» з творами Ліни Костенко, а їхні наукові керівники нагороджені грамотами Департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації за підготовку переможців та за підтримку і виховання обдарованої молоді.

Національний центр «Мала академія наук України» 28 вересня організував урочисте відкриття фінального етапу конкурсу у Києві, у «Чорній залі» Національної кіностудії імені Олександра Довженка. Директор Національного центру «МАН України» Оксен Васильович Лісовий побажав учасникам розвивати свою творчість, заохочував до активних дій з відновлення культури України.

А далі учасників очікувало диво – концертна програма, більш схожа на сторінки життя поетеси, – життя, написаного віршами. Вистава «Інкрустації» – талановита інтерпретація творів Ліни Костенко у виконанні народної артистки України Лідії Вовкун із музичним супроводом вокального дуєту заслужених артисток України Лесі і Галини Тельнюк зворушила всіх присутніх. За декілька хвилин «Чорна зала» засяяла світлом таланту, творчості та любові.

29 вересня відбувся захист робіт. Учасники хвилювались, виборюючи право на перемогу, але вкотре довели, що гідні бути на цьому святі науки і творчості.

Наш регіон представляли п'ятеро конкурсантів із Дніпропетровська, Кривого Рогу та Магдалинівського району. Дуже приємно, що вони вибороли для Дніпропетровщини 4 перемоги з 5 можливих.

Номінація

«Дослідницька робота»

1 місце – **Марія Нещерет**, учениця 11 класу Українсько-Амери-

канського ліцею, Дніпропетровськ, та **Анастасія Приходько**, учениця 11 класу Криворізької загальноосвітньої школи № 41;

III місце – **Поліна Негря**, учениця 10 класу Криворізького гуманітарно-технічного ліцею II-III ступенів № 129.

Номінація «Літературна творчість»

II місце – **Ярослава Курмаз**, учениця 11 класу Спеціалізованої школи № 7 з поглибленим вивченням іноземних мов, Дніпропетровськ.

Лауреатом конкурсу у цій номінації стала **Віолетта Філіпп**, учениця 11 класу Гупалівської СЗШ Магдалинівського району.

30 вересня у Національному музею Тараса Шевченка відбулася церемонія нагородження переможців. Перед обдарованою молоддю виступив відомий український письменник і літературознавець, генеральний директор музею Дмитро Стус. Багато теплих і натхненних слів юні літератори почули від секретаря Національної спілки письменників України по роботі з молодими авторами **Олесею Мудрак-Ковалів**.

Найщирішими словами привітав конкурсантів і закликав їх віддано і натхненно працювати на науковій ниві Оксен Лісовий.

Гідним продовженням свята став виступ гурту «Хорез Козацька» та спілкування з кобзарем Тарасом Компаніченком.

Колектив Дніпропетровського відділення Малої академії наук України вітає переможців і учасників конкурсу. Завдяки вам перемогла література, творчість і наука. Нехай усі ваші справи будуть успішними, а нагородою буде ваш талант.

Юлія БЕРЕЗОВСЬКА, завідувач відділу організаційно-масової роботи КПНЗ «МАНУМ» ДОР»

КАЗКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЬМЕННИЦІ ГОЛОСАМИ ШКОЛЯРІВ

Наприкінці вересня у Дніпропетровській спеціалізованій багатoproфiльній школі № 23 з поглибленим вивченням англійської мови відбулося незвичне дійство – презентація аудіокнижки казок української письменниці Еліни Заржицької.

Півроку учні нині 7-В класу (класний керівник Любов Федорівна Соколюк) озвучували казки письменниці-землячки. Дитячими голосами заговорили герої десяти сучасних творів, що були опубліковані у книзі авторських фольклорних казок «**Великий Луг над Дніпром**».

Проекту передувала велика підготовча робота. Шкільна бібліотека стала справжнім центром звукозапису: тут діти навчалися акторській майстерності, вдосконалювали навички емоційного читання та знання з української мови, опанували ролі, спілкувалися й обговорювали твори.

Керівником та автором проекту стала кандидат філософських наук, доцент ДОШПО, письменниця Наталія Володимирівна Дев'ятко. Для неї ця аудіокнижка – експеримент

і початок великого всеукраїнського проекту «**Рідний край у словах і барвах**», що втілюється на Дніпропетровщині.

Така робота із застосуванням новітніх комп'ютерних технологій допомагає учням набути новий досвід, створює ситуації успіху, сприяє національній самоідентифікації, розвиває творчі риси, а також оригінально знайомить із сучасною літературою рідного краю. Діти в ролі співавторів творів засвоюють моральні моделі поведінки, адже кожна із цих казок-притч виконує виховну функцію.

Аудіокнижки з дозволу співавторів проекту буде розміщено у мережі Інтернет для того, щоб популяризувати сучасну українську літературу та нові методи роботи із творчою молоддю.

Презентація книги відбулася в теплій, позитивній атмосфері. Під час прослуховування діти вгадували свої голоси, що призводило до гіперпозитивних емоцій. Без сумніву, творча робота над аудіокнигою залишиться у пам'яті яскравою сторінкою шкільного життя цього класу.

На згадку про свою роботу та зустріч із письменницями діти отримали аудіодиски із записами, а школа – книгу казок Еліни Заржицької та аудіодиск у бібліотеку.

Наш кор.

Вітаємо колег!

Завідувач інформаційного прес-сектора ДОШПО **Еліна Іванівна ЗАРЖИЦЬКА** отримала II премію Міжнародного літературного конкурсу «Корнійчуківська премія-2015» (м. Одеса) в номінації «Проза для дітей старшого віку та юнацтва» за повість «**Що таке кохання, що таке любов...**»

Конкурс присвячено пам'яті видатного дитячого письменника Корнія Івановича Чуковського (Миколи Васильовича Корнейчукова), юність та молодість якого пов'язані з Одесою.

«Корнійчуківська премія» – це конкурс кращих творів для дітей, що раніше не оприлюднювалися, одна з ланок у низці заходів III Одеського Корнійчуківського фестивалю дитячої літератури, що відбувається під час проведення щорічного Міжнародного книжкового ярмарку «Зелена хвиля».

Доцент кафедри філософії випереджаючої освіти та управління інноваційною діяльністю ДОШПО

Наталія Володимирівна ДЕВ'ЯТКО

нагороджена престижною літературною премією імені Валер'яна Підмогильного.

Премію вручає Дніпропетровська міська рада за прозові книги, що видані в останні роки.

Наталія Володимирівна отримала цьогорічну нагороду за твори для дітей та юнацтва «**Легенда про юну Весну**», «**Скарби Примарних островів**» та «**Злато Сонця, синь Води**».

• Книжкова полиця

Перша подорож Алі

Як потрапити у казку? Чи буде казка подорож радісною? Чи не захочеться тобі майже одразу повернутися додому, до батьків і друзів?

Алі, героїні казки Галини Малик, для такої подорожі вистачило того, що вона не закінчила сто справ. І найприкріше, що остання незроблена справа – це невиштий рушничок, який мав стати подарунком для улюбленої бабусі.

Повертаючись до своєї кімнати, Алі зустрічає там непроханого гостя – маленького чоловічка, чаклуна Недочеревичка. Це – один із негативних персонажів казки, персоніфіковане зло. Він здобуває свою казкову силу з людських помилок, неправильних вчинків, думок і поведінки.

Цей чаклун створив країну Недоладію із недороблених справ, покинутих речей, найбільше з тих, що люди викинули на смітник, хоча ними ще можна було користуватися (гарно показано негатив світогляду суспільства споживання). Усі істоти та назви у цій країні мають імена, що починаються з «недо», набуваючи таким чином специфічного сенсу.

Інший персонаж – Перший Недорадник. Це справді небезпечний ворог! Він увесь час невідступно переслідує головну героїню. Перший Недорадник мріє стати королем, але для цього йому потрібна голова, щоб на ній носити корону. Так, як і зла чаклуна в одній із книг про країну Оз, він рубає голови і приміряє, чи не підійде йому якась із них.

А допоки потрібну голову не знайдено, він носить шолом, і

У нашій рубриці «Книжкова полиця» ми ознайомимо вас із творами сучасної української письменниці Галини Малик, що увійшли до нової шкільної програми, – пригодницькими казками про дівчинку Алію: «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії» та «Подорож Алі до країни с'як-таків».

тільки головна героїня Алі бачить у тінях від того шолому зле обличчя Першого Недорадника, якого колись сама малювала і недомалювала.

У цій країні є боязкий і немудрий правитель – Недороль. Правитель номінальний, бо усім верховодить Перший Недорадник. Недороль наче й не злий, але на його прикладі добре показано, що толерантність до зла, страх і байдужість, та ще якщо вони поєднуються, часто є навіть більшим злом. Недороль не звільняє Алію з в'язниці, хоча і міг це зробити.

Звісно, багато у цій країні і добрих людей – це товариш Алі, простий добряга Недоладько або чаклуна Недоладька та чаклуна Недоладька.

Алі дуже хоче повернутися додому, але для цього потрібно пройти багато випробувань і змінитися самій. Вона не лише має навчитися закінчувати недороблені справи, але й по-іншому дивитися на світ. Шукаючи шлях додому, Алі змінює на краще устрій країни Недоладії.

Перше, що робить Алі, коли знову опиняється вдома, – домалює страшного Першого Недорадника, щоб він зник із казкової країни. Цей малюнок висітиме на стіні в її кімнаті як нагадування. А потім дівчинка розшукує інших дітей, які теж не вміють закінчувати роботу. Тепер, завдяки сторінці із чарівної книги, що була у будничку Недочеревичка, Алі напевне знає, кому загрожує небезпека

потрапити до казкової країни. І рятувати цих дітей треба негайно, адже невідомо, чи вдасться тій дитині самій вийти з халепи.

Весела, з безліччю пригод історія, де є й чимало страшних сторінок, сподобається багатьом дітям. У ній добре змальовані персонажі, розроблений сюжет, є над чим подумати, а герої психологічно відповідають віку своєї аудиторії. Книга легко запам'ятовується і може позитивно вплинути на дитину, бо, можливо, й справді хтось рахує наші недороблені справи?..

Друга подорож Алі

Друга подорож дівчинки Алі дещо повторює сюжет першої книги, тільки цього разу вона мандрує не до казкової країни Недоладії, а до сусідньої країни, де мешкають «с'як-таки». У цій подорожі в Алі є супутник – хлопчик Сашко, талановитий конструктор, що утратив свій талант.

Чаклуна Недочеревичка дуже засмутила поразка у Недоладії. Він зненавидів сміливу дівчинку та хоче помститися усьому людству. Для цього він вигадав, яким чином можна відібрати у людей їхні обдарування і здібності.

Цей мотив нагадав мені «Нескінченну історію», де країна Фантазія гинула через те, що люди перестали мріяти і фантазувати. Тут технологія занепаду така: скаже талановита людина, що зроблене нею – «с'як-так» буде, похалтурить, й ось маєш – зник

твій талант. І його вже не повернути, бо талант отримав людську подобу і опинився у країні с'як-таків, а сама людина вже ні на що не здатна, і від того страждає.

Окрім нещасного Сашка, є й дорослий герой – Дирмидонт Пирмидонтович, який втратив свій талант пекаря. І хоча він тепер сільський голова, але як людина дуже нещасливий.

Діти мандрують до казкової країни, щоб повернути втрачені таланти. У країні с'як-таків на них чекають чимало ворогів, головний з яких – система.

Мешканці цієї країни с'як-таки – несимпатичні потворки, які постійно пишуть один на одного ябеди, а сенс їхнього життя, кар'єру і соціальний статус визначає кількість написаної гидоти. Без папірця вони ніхто. І цей знайомий дорослому читачеві мотив також є винаходом чаклуна Недочеревичка.

Все у цій країні виконується за інструкцією, є неймовірна кількість довідок, найбільше тих, що дозволяють робити інші папірці. А головна влада належить Королівській Канцелярії – репресивному органу у цій поліцейській державі.

Окрім с'як-таків, у країні є й утікачі з Недоладії, які не захотіли жити по-новому. Недофрейліна стала королевою С'як-Такевою, а граф О'Ман – її чоловіком. У них народилися діти – принци С'якусь і Такусь, бездарні та ниці, що мають одну розвагу – писати ябеди.

У цій країні, що стала такою страшною за допомогою чаклуна

Недочеревичка, таланти закопують живцем, а її мешканці марнують своє життя на папері, що є ціннішими за багатство. Саме через папір королева С'як-Такева хоче воювати проти світу людей, коли будуть знищені усі таланти, від яких відмовилися люди.

Проте, у цій казковій країні діє розгалужене підпілля – підпільники таємно рятують таланти, засуджені на смерть. Алі і Сашко приєднуються до тих, хто бореться із королевою С'як-Такевою, і хлопчику вдається переконати таланти повернутися до людей, коли з'являється така нагода.

Талант Конструктора вигадує машину, що може перетворити папір на дерева, з яких його колись зробили. Разом із Сашком вони долають чари Недочеревичка, й той знову зазнає поразки. Та чи можливо таким чином перемогти зло? Не впевнена... Двобій між кимось з героїв і чаклуном не відбувся. Чи зустрінуться люди із ним віч-на-віч у третій частині?

Наталія ДЕВ'ЯТКО

Галина Малик. Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії: Вінниця, Теза, 2005. – 128 с.

Галина Малик. Подорож Алі до країни с'як-таків: Вінниця, Теза, 2006. – 123 с.

Галина Малик. Незвичайні пригоди Алі: Київ, А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015. – 224 с.

На базі Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля 17 жовтня відбувся традиційний **НОБЕЛІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ТУРНІР**

Турнір – це інтерактивні та рольові змагання, завдяки яким учні набувають умінь розв'язувати економічні проблеми, формувати свої думки, обстоювати їх; розвивають своє ораторське мистецтво і творче мислення. Турнір має форму командної боротьби, тому переможним результатом є оцінка, яку отримає вся команда. Водночас кожен учасник має шанс перемогти в окремій номінації. За підсумками турнірних змагань кращі команди отримують право виступати на Всеукраїнському економічному турнірі від Дніпропетровської області.

В урочистому відкритті змагань, що відбулося у Меморіально-парковому комплексі «Планета

Альфреда Нобеля», взяли участь 12 команд учнів 9-11-х класів із загальноосвітніх навчальних закладів Дніпропетровська, Дніпродзержинська, Новомосковська, Жовтих Вод, Синельникового та Зеленодольська Апостолівського району.

Директор Дніпропетровського відділення Малої академії наук України **Наталія Василівна Тягло** привітала учасників турніру та побажала їм творчих успіхів. Голова оргкомітету турніру, завідувач кафедри інноваційного менеджменту та міжнародної логістики **Володимир Євгенович Момот** наголосив на непересічності й важливості цих інтелектуальних змагань для учнів та студентів технікумів і коледжів.

Для традиційних фінальних – дебатних – частин турніру були запропоновані цікаві теми: проблеми волонтерства в економічному світі; мікроекономічний аналіз «кохання з першого погляду»; як зробити подорожі світом прибутковими для мандрівників.

Журі відзначило креативний характер багатьох відповідей.

У номінації «Краща команда» перші місця вибороли команди комунальних закладів освіти Дніпропетровської міської ради:

І місце – НВК № 36 «Спеціалізована середня загальноосвітня школа техніко-економічного профілю – дошкільний навчальний за-

клад» (команда «Альфа», керівник Олена Валентинівна Кравченко);

ІІ місце – НВК № 100 «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІ ступенів – ліцей»;

ІІІ місце – Фінансово-економічний ліцей.

Переможці у номінаціях:
«Кращий доповідач» – Ілля Марченко, учень 11 класу Фінансово-економічного ліцею;

«Кращий опонент» – Юлія Шевченко, учениця 10 класу НВК № 100;

«Кращий рецензент» – Катерина Бражко, учениця 11 класу НВК № 36.

Всі учасники та переможці турніру отримали спеціальні призи, дипломи та сертифікати.

Яна САМСОНОВА,
методист МАНУМ

Науково-просвітницька практика для юннатів на Полтавщині

Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді (директор Ю.Ф. Педан) 3-5 листопада провів науково-просвітницьку практику природоохоронного спрямування на базі Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Учасниками практики стали переможці обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Мій рідний край, моя земля», обласного конкурсу «Лелека», слухачі Природничої школи учнівської молоді з Дніпропетровська, Кривого Рогу, Павлограда, Васильківського, Дніпропетровського, Павлоградського, Солонянського, Царичанського та Ширківського районів, – загалом 21 учасник.

Першого дня педагогічні працівники Полтавського ОЕНЦУМ провели оглядову екскурсію закладом (діти побували у кабінетах зоології, овочівників і рослинників, квітників, лабораторії зоології, зоолого-тваринному комплексі тощо).

Другого дня юннати брали активну участь в оглядових екскурсіях містом, ознайомилися з історичними подіями та

об'єктами архітектури, побували в історико-культурному заповіднику «Поле Полтавської битви», музеї-садибі І.П. Котляревського.

Незабутні враження подарувала юннатам екскурсія музеєм-заповідником А.С. Макаренка у с. Ковалівка Полтавського району. (Тут у 1921-1926 роках діяла трудова колонія імені Максима Горького, якою керував

А. Макаренко.) У центрі музейної території у невеликому сквері встановлено пам'ятник – погруддя Антона Семеновича Макаренка. У восьми залах Червоного будинку розгорнута основна експозиція – фотографії, документи, книги, твори живопису тощо (загалом понад 1600 експонатів). Матеріали музею розповідають про дитячі та юнацькі роки А.С. Макаренка, знайомлять із його родиною, висвітлюють часи навчання в Білопіллі, Крюкові, в Полтавському учительському інституті, початок педагогічної праці, становлення видатного педагога та різні віхи його життя і творчості. У Білому будинку – меморіальна частина музею. Тут не лише відтворено матеріальну обстановку далеких 20-х років минулого століття, а й відчувається атмосфера, в якій жили вихованці, дух, що панував тоді в цих стінах.

Практика сприяла самовдосконаленню обдарованих і талановитих дітей, заохоченню учнів до природоохоронної та дослідницької діяльності, формуванню екологічного мислення та ґрунтовних екологічних знань, почуття національної гідності та патріотизму, використанню елементів музейної педагогіки у навчально-виховному процесі закладів освіти області.

Денис ГРИГОР'ЄВ, завідувач відділу біології та екології ОЕНЦУМ

Зоряне небо мандрує областю

У Дніпропетровському обласному центрі науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді працює мобільний планетарій пересувного типу. Нещодавно він побував у Марганці.

Надувний проєкційний купол заввишки 3,3 метри і діаметром 5 метрів, зроблений із міцного матеріалу, що не пропускає світло. Одночасно в ньому можуть перебувати до 15 осіб. За допомогою проєктора, комп'ютера та спеціального дзеркала на всій внутрішній поверхні (360 градусів) куполу демонструються навчально-наукові фільми. Таким чином для глядачів планетарію створюється відчуття справжнього зоряного неба.

Учні ЗНЗ та вихованці ЦНТТ поринули в цікавий світ астрономії, поглибили свої знання з природознавства, до якого їх професійно долучила досвідчений лектор планетарію – викладач гуртка астрономії ДОЦНТТ та ІТУМ Тетяна Михайлівна Мізіченко.

Навчальні екскурсії відвідали майже 180 дітей міста, чимало з них – уперше в житті.

Людмила ВОЛКОВА, директор ДОЦНТТ та ІТУМ

НАШИМ ЮНИМ ДЕПУТАТАМ ЗНОВУ ВИДАЛИ МАНДАТИ

Нещодавно (16 жовтня) відбулися вибори депутатів Парламенту дітей та юнацтва Дніпропетровська XIV скликання.

Стан екології в світі і в нашому регіоні, насильство в сім'ї, правова безграмотність дітей і підлітків, молодіжна культура і заходи

виховного та розважального спрямування...

Ці та інші теми обговорювали кандидати в депутати парламенту з виборцями на парламентських дебатах.

Зацікавленість, напружений пошук шляхів вирішення глобальних проблем, слухні про-

позиції щодо участі кожного в конструктивних діях, спрямованих на позитивний результат, залучення ЗМІ, інтернет-ресурсів, громадських організацій, представників осередків місцевого самоврядування та об'єднання спільних зусиль заради майбутнього міста, країни, планети відчувалися в кожному виступі, в кожній смислової паузі, стурбованих інтонаціях, вагомих аргументах, у поглядах і поставі.

Змістовні мультимедійні презентації, що супроводжували програмні виступи кандидатів, зацікавили представників електоральних груп, а присутність багатьох педагогів, координаторів районних осередків учнівського самоврядування, рідних і близьких кандидатів, почесних гостей, випускників парламенту різних років створили дивовижну атмосферу взаєморозуміння, взаємоповаги та взаємної симпатії як серед кандидатів, так і серед виборців.

Підбиваючи підсумки виборчої сесії, лічильна комісія відзначила той факт, що жо-

ден виборчий бюлетень не був зіпсований, а іменні бюлетені кандидатів їхні власники використали, щоб підтримати своїх опонентів.

Особливого колориту парламентській сесії дало відеопривітання випускників парламенту минулих років, які сьогодні працюють у різних містах країни та за її межами, лікують, навчають, будують, займаються наукою, творчістю і висвітлюють сучасне життя у ЗМІ.

Сесія закінчилася, але депутатське життя Парламенту дітей та юнацтва Дніпропетровська XIV скликання тільки почалося. Нехай воно, наслідуючи багаторічні традиції нашого славного міста, буде яскравим, цікавим, світлим і радісним. Щастя нашим дітям і хай їм доля шлях таланом стеле!

Оксана САЛЬНИКОВА, керівник Парламенту дітей та юнацтва, методист міського палацу дітей та юнацтва, Дніпропетровськ

Моє Придніпров'я

Листопад

1 • 220 років тому (1795 р.) освячено й відкрито богослужіння у новозбудованій дерев'яній Благовіщенській церкві казенної слободи Томаківка (нині – смт, райцентр).

• 80 років тому (1935 р.) у с. Могилеві Царичанського району народився **Олександр Федосійович Зайвий**, поет. Помер у січні 1999 р.

2 • 125 років тому (1890 р.) у Катеринославі народився **Дмитро Олександрович Дударев**, актор, народний артист УРСР. Помер 6 серпня 1960 р.

• 105 років тому (1910 р.) народився **Костянтин Петрович Бунін**, вчений-металознавець, академік АН УРСР. Працював у Дніпропетровському металургійному інституті. Помер 4 листопада 1977 р.

5 • 100 років тому (1915 р.) у с. Маломихайлівці Покровського району народився **Анатолій Мефодійович Хорунжий**, письменник, лауреат літературної премії ім. О. Фадеева. Помер 1991 р.

6 • 45 років тому (1970 р.) у Дніпропетровську відкрито пам'ятник студентам Дніпропетровського медичного інституту, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни.

7 • 160 років тому (1855 р.) народився **Дмитро Іванович Яворницький**, відомий український історик, археолог, етнограф, громадський діяч. Академік ВУАН. Багато років був директором Дніпропетровського історичного музею.

7-12 • 10 років тому (2005 р.) уперше в Україні на базі Дніпропетровського історичного музею ім. Д.І. Яворницького відбувся *всеукраїнський музейний фестиваль «Музей третього тисячоліття»*, присвячений 150-річчю від дня народження Д.І. Яворницького. У чотирьох конкурсах взяли участь 85 музеїв України.

8 • 220 років тому (1795 р.) освячено й відкрито богослужіння у новозбудованій дерев'яній Свято-Георгіївській церкві слободи Підгородньої (нині – в складі с. Новопавлівка Межівського району).

• 20 років тому (1995 р.) у Дніпропетровську відкрито пам'ятник вченому-історіку Дмитру Яворницькому.

18 • 235 років тому (1780 р.) освячено й відкрито богослужіння у новозбудованій дерев'яній церкві в ім'я святого Дмитра Ростовського слободи Бузівка (нині – село Магдалинівського району).

19 • 55 років тому (1960 р.) у смт Дніпровське Верхньодніпровського району став до ладу та дав першу продукцію крохмале-патоковий комбінат.

21 • 235 років тому (1780 р.) освячено й відкрито богослужіння у новозбудованій дерев'яній Успенській церкві слободи Новосілка (нині – в межах села Лобойківка Петриківського району).

21 • 110 років тому (1905 р.) у Катеринославі народилася **Тетяна Миколаївна Лукашевич**, видатний радянський кінорежисер і сценарист. Серед її фільмів – «Подкидыш» (1939), «Аттестат зрелості» (1954), «Слепой музыкант» (1960).

24 • 230 років тому (1785 р.) освячено й відкрито богослужіння у новозбудованій дерев'яній церкві святого Миколая слободи Олексіївка (вона ж Норівка) (сучасне с. Любимівка Дніпропетровського району).

27 • 105 років тому (1910 р.) у с. Шестірна Широківського району народився **Іван Сергійович Корніснко**, кінознавець, сценарист, доктор мистецтвознавства, заслужений працівник культури України, педагог. Помер 13 листопада 1975 р., похований у Києві.

Календар підготувала **Ярина ГОЛУБ**, завідувачка красназничого відділу обласної універсальної наукової бібліотеки

У Дніпропетровську святкують 160-річчя від дня народження ДМИТРА ЯВОРНИЦЬКОГО

7 листопада урочистості відбулися біля Дніпропетровського національного історичного музею імені Д.І. Яворницького.

Світлина О. Шпака

Історики, краєзнавці, студенти, громадські діячі зібралися біля місця поховання «козацького батька», аби віддати данину його таланту й наполегливій праці в царині науки, покласти квіти до підніжжя пам'ятника на могилі.

За словами директора історичного музею Надії Капустіної, міська комісія з питань топоніміки узгодила перейменування центрального проспекту Дніпропетровська, який зараз названий ім'ям Карла Маркса і підпадає під дію «законів про декомунізацію», на проспект імені Дмитра Яворницького.

День народження відомого історика біля музею святкували козацькими розвагами, народними піснями та виступом етно-рок-гурту «Вертеп». На площі пролунала одна з улюблених дум Дмитра Яворницького у виконанні бандуриста Бориса Бабенка.

Меморіальний будинок-музей академіка Д.І. Яворницького провів дитячий творчий конкурс літературних творів та комп'ютерних презентацій

«Дмитро Яворницький – видатна людина нашого краю та країни».

Із 1 вересня до 20 жовтня оргкомітет отримав 100 дитячих робіт в усіх номінаціях: «Прозовий твір», «Поезія», «Комп'ютерна презентація», у двох вікових категоріях – до 13 років, від 13 до 17 років.

Нагородження лауреатів конкурсу дипломами I, II та III ступенів та пам'ятними подарунками відбулося у будинку-музеї. Учасни-

ки заходу почули найкращі твори та вірші в авторському виконанні, на великому екрані побачили найцікавіші комп'ютерні презентації, а також познайомилися з поетесою, перекладачем, членом НСПУ Лесею Степовичкою, яка презентувала свою нову поетичну збірку.

Увага, #флешмоб!!!

Візьміть участь у віртуальному флеш-мобі до 160-річного ювілею Д.І. Яворницького: зробіть фото поруч з знаковими місцями та речами, пов'язаними з його ім'ям (книги, пам'ятники, вулиці, будівлі тощо) та викладіть на сторінку музею або на власну сторінку у соцмережі з назвою і хештегом **#Яворницькому160!** (Для того, щоб поставити хештег, наберіть знак # і введіть текст без пробілу).

На фото обов'язково маєте бути присутні ви! Найкращі творчі, креативні та цікаві світлина будуть відзначені унікальними музейними виданнями.

Відкриємо світові всі здобутки великого вченого!

Яна ТИМОШЕНКО, директор Будинку-музею Д.І. Яворницького

ВЧЕНИЙ, ЯКИЙ СПРИЯВ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара вшанували пам'ять видатного українського історика Дмитра Яворницького.

Треті Всеукраїнські Яворницькі наукові читання, що стали подією в інтелектуальному житті регіону, проходили в іменній аудиторії Дмитра Яворницького, яку дбайливо облаштували студенти та фахівці історичного факультету ДНУ.

На захід завітали науковці з Харкова, – міста, у якому Дмитро Яворницький здобув фахову освіту, Києва, Кривого Рогу, Кіровограда, Дніпропетровська, представники влади, музеїв Дніпропетровська.

Збереження пам'яті про Дмитра Яворницького залишається пріоритетом для фахівців-істориків. Учасники читань неодноразово наголошували, що Дмитро Яворницький своїми епістолярними зв'язками, численними інтелектуальними контактами, титанічною працею з'єднав різні регіони України. Було запропоновано засобами сучасної методології висвітлювати недостатньо вивчені сторінки творчої спадщини видатного історика та досліджувати ті питання, що становили коло його наукових інтересів, зокрема – українське козацтво.

Вперше в Україні запропоновано нову наукову гіпотезу щодо виникнення та ево-

люції українського козацтва, побудовану на енергетиці. Її автор – доктор історичних наук, головний науковий співробітник НДІ археології та історії Придніпров'я кафедри історіографії, джерелознавства та архівознавства ДНУ **Іван Стороженко**. Науковець, який присвятив дослідженню цього питання

багато років, ознайомив учасників читань з поняттям пасіонарності. На його думку, пасіонарність, тобто непереможне прагнення до діяльності задля досягнення певної мети, відіграла провідну роль в утворенні козацтва. Даний при народженні людини імпульс до життя формує її етнічне поле та зберігається на все життя. У різні епохи люди народжувалися з меншими чи більшими імпульсами і, відповідно, з різною пасіонарністю, яка дає так звану «зайву» енергію, енергію творчу. Іван Стороженко в контексті цієї гіпотези вважає, що козацький субетнос виник наприкінці XV століття, щоб зупинити зникнення українства та відродити українську державність.

Про Олександра Поля та Дмитра Яворницького на тлі економічної модернізації Катеринославського краю розповів кандидат історичних наук, директор Інституту економічної практики імені Олександра Поля, концент-директор Київського міжнародного економічного форуму **Володимир Панченко**. Як представник українського бізнесу, він акцентував увагу на тому, зокрема, що сьогодні науковцям не потрібно соромитися залучати до реалізації своїх проєктів підприємців, як це у свій час робив Дмитро Яворницький. Як відомо, промислово-фінансова еліта Катеринослава, зацікавлена в консолідації краю, матеріально допомогла Дмитру Яворницькому відкрити у місті музей.

Українські науково-освітні інтелектуальні комунікації Дмитра Яворницького 1920-1930-х років – тема дослідження доктора історичних наук, професора, декана історичного факультету ДНУ **Сергія Світленка**. «Дмитро Яворницький передметно займався популяризацією історичних знань. Він любив читати лекції, робив це емоційно, захоплено, змістовно», – відзначив науковець. – Дмитро Яворницький присвятив усе життя створенню інтелектуальних комунікацій, які допомогли сформувати на Наддніпрянщині українське освітне-наукове співтовариство». Так, за його активної участі був відкритий обласний музей імені О. Поля, функціонували Катеринославська вчена архівна комісія, катеринославська «Просвіта», з'явилися первістки української преси – часописи «Запоріжжє», «Дніпрові хвилі»; вчений очолював кафедру історії України, згодом – кафедру українознавства в Катеринославському інституті народної освіти (нині – ДНУ ім. О. Гончара).

Під час наукового форуму працювали секції «Дмитро Яворницький: життя і творчість на тлі епохи», «Етнологічні, суспільно-політичні та соціально-економічні аспекти історії Наддніпрянщини», «Питання історії освіти, науки та культури Наддніпрянської України».

У рамках читань відбулася презентація чергового збірника наукових праць «Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті», виданого у Дніпропетровському національному університеті за підтримки авторів публікацій. Також презентовано Путівник по Меморіальному будинку-музею Д.І. Яворницького «Курінь козацького батька», де розповідається про життя і творчість Дмитра Яворницького та вміщено рідкісні фото з фондів музею.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О. Гончара; тел. 374-98-20; www.dnu.dp.ua

ЗАСНОВНИК ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» — ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ОБЛАДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Редакційна колегія: В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА, В.Г. ДОЛГОПОЛІЙ, М.І. РОМАНЕНКО, В.Г. СЕРЕДНЯ

Головний редактор З.В. МАРЧИШИНА
Заступник редактора Є.А. ШУЛЬГА
Фотокори Г.Г. та А.Г. КРЮЧЕНКИ.
Дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО»: gdjerele.jimdo.com

Свідчення про реєстрацію ДП № 66 від 13.12.1993.

Формат А 3.

Обсяг 0,8 ум. др. арк.

Адреса редакції: 49006, Дніпропетровськ, вул. Свердлова, 70, к. 216. Телефон/факс: 732-47-61, 732-48-48.

E-mail: GDjerele@ukr.net